

Na osnovu člana 16, člana 61. stav 1, člana 64. i člana 71. stav 1., Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02 i 102/09), člana 14. stav 3. tačka a) Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH», broj 39/09), te Pravila za izdavanje operativnih naredbi LEG. 05.00.00, izdanje: 1.0 od 19.10.2010., broj protokola: 1-5-02-3-1392-1/10 generalni direktor Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine, donosi

OPERATIVNU NAREDBU

o uvođenju Pravila o međusobnom prihvatanju dozvola osoblja za obavljanje funkcija u civilnom zrakoplovstvu

POGLAVLJE I – OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet)

Ova Operativna naredba se odnosi na primjenu postupaka međusobnog prihvatanja dozvola koje su države članice izdale za osoblje pilotske kabine civilnog zrakoplovstva.

Član 2.

(Pojmovi)

Pojmovi koji se koriste u ovoj operativnoj naredbi, imaju sljedeća značenja:

(a) „dozvola“ podrazumijeva svaki valjani dokument koji je izdala Bosna i Hercegovina, država članica, država potpisnica ECAA sporazuma, odnosno treća država i koji ovlašćuje vlasnika da obavlja funkcije kao član osoblja pilotske kabine u civilnom zrakoplovu koji je registrovan u Bosni i Hercegovini, državi članici, državi potpisnici ECAA sporazuma, odnosno trećoj državi. Ova definicija takođe uključuje i ovlašćenja koja su u vezi s dokumentom;

(b) „ovlašćenje“ podrazumijeva izjavu sadržanu u dozvoli, ili na zasebnom dokumentu, koja navodi posebne uslove, povlastice ili ograničenja koji se odnose na dozvolu;

(c) „prihvatanje dozvola“ podrazumijeva sve postupke priznavanja ili važenja dozvole od strane Bosne i Hercegovine, države članice, države potpisnice ECAA sporazuma, odnosno treće države koju je izdala druga država članica zajedno sa povlasticama i potvrđama koje se odnose na dozvolu. Prihvatanje, koje može stupiti na snagu samim izdavanjem vlastite dozvole od strane države članice, ne smije prelaziti rok valjanosti izvorne dozvole;

(d) „priznavanje“ podrazumijeva ovlaštenje korišćenja dozvole koju je izdala jedna država članica pri upravljanju zrakoplova registrovanog u drugoj državi članici, u skladu sa povlasticama koje se na dozvolu odnose;

(e) „važenje“ podrazumijeva posebnu izjavu države članice da se dozvola izdata od strane druge države članice može koristiti kao njena vlastita dozvola;

(f) „letačko osoblje“ podrazumijeva osoblje koje posjeduje dozvolu i kojemu su dodijeljene dužnosti neophodne za upravljanje zrakoplovom tokom leta. Ova se definicija odnosi na pilote, navigatore leta i inžinjere leta.

POGLAVLJE II – PRIHVATANJE DOZVOLA

Član 3.

(Prihvatanje dozvola)

- (1) Bosna i Hercegovina mora prihvatiti, bez neopravdanog odgađanja ili dodatnih provjera, svaku dozvolu koju je izdala druga država članica Evropske unije ili druga država potpisnica ECAA Sporazuma, zajedno sa povlasticama i potvrdama koje se odnose na tu dozvolu.
- (2) Bosna i Hercegovina će prihvatiti, bez neopravdanog odgađanja ili dodatnih provjera, svaku dozvolu koju je izdala treća država, zajedno sa povlasticama i potvrdama koje se odnose na tu dozvolu, pod uslovom da sa tom trećom državom Bosna i Hercegovina zaključi poseban sporazum o prihvatanju dozvola.
- (3) Svaka osoba koja posjeduje privatnu pilotsku dozvolu koju je izdala država članica ili država potpisnica ECAA Sporazuma mora imati dopuštenje upravljati zrakoplovom registrovanim u drugoj državi članici, odnosno državi potpisnici ECAA Sporazuma. Ovo ovlaštenje će se odnositi samo na korišćenje povlastica vlasnika privatne pilotske dozvole i s njom povezanih ovlaštenja zrakoplova pod vizualnim pravilima leta (VFR) po danu u zrakoplovu koji ima potvrdu za jednopilotske operacije.

Član 4.

(Uslovi za prihvatanje)

- (1) Član 3. stav 1. primjenjivaće se u slučaju kada je dozvola, izdata od strane države članice, odnosno države potpisnice ECAA sporazuma i predata Bosni i Hercegovini na prihvatanje, zasnovana na uslovima koji su jednako vrijedni onima u Bosni i Hercegovini. Kako bi se BHDCA pružila mogućnost procjene jednake vrijednosti dozvola izdatih od strane drugih država članica, odnosno država potpisnica ECAA sporazuma, Komisija mora sprovesti upoređivanje uslova koji važe u svakoj državi članici za izdavanje dozvola za iste funkcije i proslijediti je svim državama članicama.

- (2) (a) Bosna i Hercegovina može od Komisije tražiti mišljenje o jednakoj vrijednosti dozvole koja joj je predana na prihvatanje, u roku od tri nedelje nakon prijema zahtjeva.
- (b) Komisija mora dostaviti svoje mišljenje u roku od dva mjeseca. Bosna i Hercegovina će tada imati mjesec dana za odgovor podnosiocu zahtjeva.
- (c) Ako Bosna i Hercegovina ne traži mišljenje Komisije, ona je obavezna dostaviti odgovor podnosiocu zahtjeva u roku od tri mjeseca.
- (d) Rokovi koji su navedeni u tačkama (a), (b) i (c) će započeti kada sve potrebne informacije budu dostupne.
- (3) Ako nakon ispitivanja dozvole od strane Bosne i Hercegovine, kojoj je predana na prihvatanje, postoji razumna sumnja o jednakoj vrijednosti dozvole o kojoj je riječ Bosna i Hercegovina može zaključiti da su, uprkos načelima utvrđenim u članu 3. stav 1., neophodni dodatni uslov i/ili provjere kako bi dozvola mogla biti prihvaćena. Imaoc dozvole, država članica koja je izdala dozvolu i Komisija moraju biti obaviješteni u pisanom obliku. Bosna i Hercegovina, kao država kojoj je dozvola predana na odobrenje, mora što je prije moguće pružiti mogućnost pristupanja dodatnoj provjeri imaocu dozvole i to bez ikakve diskriminacije u pogledu nacionalnosti.
- (4) Kada je podnosioc zahtjeva udovoljio dodatnim uslovima i/ili je prošao na potrebnim provjerama kao što je određeno u stavu 3., Bosna i Hercegovina mora odmah prihvatiti predmetnu dozvolu.
- (5) Uprkos gore navedenom, s obzirom na pilotske dozvole i uprkos stavovima 1. do 4., Bosna i Hercegovina mora prihvatiti svaku dozvolu koja je izdata u skladu sa uslovima Priloga 1. Čikaške konvencije o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu, ako vlasnik udovoljava posebnim uslovima valjanosti navedenima u Aneksu ove Operativne naredbe.
- (6) Ankes uz ovu Operativnu naredbu čini njen sastavni dio.

Član 5.

(Osiguranje prihvatanja)

Bosna i Hercegovina mora osigurati da nacionalne dozvole drugih država članica i država potpisnica ECAA sporazuma budu prihvaćene u javnim i privatnim obrazovnim ustanovama i ispitivanjima i postupcima za dobijanje dozvola na isti način koji važi za njihove dozvole.

Član 6.

(Nepostojanje obaveze prihvatanja)

Kada Bosna i Hercegovina izdaje dozvolu u svrhu utvrđivanja jednake vrijednosti, na osnovu dozvole koju je izdala treća država zajedno sa povlasticama i potvrdama koje uz

nju idu, to se mora navesti u dozvoli. Druge države članice i države potpisnice ECAA sporazuma nemaju obavezu prihvatiti takvu dozvolu.

POGLAVLJE III – PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 7.

(Ostale odredbe)

- (1) Bosna i Hercegovina će o donošenju ove Operativne naredbe obavijestiti Komisiju i EASA - u.
- (2) Bosna i Hercegovina će pomagati države članice i države potpisnice ECAA sporazuma u sprovođenju ove Operativne naredbe, te ako se ukaže potreba razmjenjivati informacije o dozvolama koje su prihvatile na osnovu jednake vrijednosti.
- (3) Povjerljive informacije dobijene u skladu sa ovom Operativnom naredbom čuvaće se kao profesionalna tajna.

Član 8.

(Prelazne odredbe)

Ova Operativna naredba se donosi na ograničen vremenski period, koji predstavlja tranzicijski period, odnosno do donošenja mjera primjene EC Uredbe 216/2008, PART FCL, kada prestaje da važi.

Član 9.

(Završne odredbe)

Ova Operativna naredba stupa na snagu danom njenog donošenja i objavljivanja na web stranici BHDCA.

Broj:1-3-02-2-132-1/12

Banja Luka, 30.01.2012.god.

OPERATIVNA NAREDBA

**O UVOĐENJU PRAVILA O MEĐUSOBNOM PRIHVATANJU DOZVOLA OSOBLJA ZA OBAVLJANJE
FUNKCIJA U CIVILNOM ZRAKOPLOVSTVU**

(OPERATIONAL DIRECTIVE)

REDNI BROJ OPERATIVNE NAREDBE: 1/2012

(NUMBER OF THE OPERATIONAL DIRECTIVE)

Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine obavještava EASA- u o izdavanju operativne naredbe koja se odnosi na potencijalno ugrožavanje sigurnosti civilnog zrakoplovstva

(Bosnia and Herzegovina Directorate of Civil Aviation notifying EASA on issuing of Operational Directive relating to the forestall a suddenly perceived risk of danger)

Datum izdavanja: 09.11.2011.

Mjesto izdavanja: Banja Luka

(Date of Issuing):

(Place of Issuing):

Obrazloženje za izdatu operativnu naredbu

(Explanation for the issued Operational Directive)

Ova operativna naredba se izdaje u cilju međusobnog prihvatanja dozvola osoblja za obavljanje funkcija u civilnom zrakoplovstvu, a nakon izvršene Standardizacije u oblasti safety – FCL, od strane EASA – e,te mogućnosti zaključivanja bilateralnih sporazuma sa državama članicama EU i državama potpisnicama ECAA Sporazuma o međusobnom prihvatanju dozvola osoblja za obavljanje funkcija u civilnom zrakoplovstvu. Predmetnom operativnom naredbom BHDCA uvodi pravila za međusobno prihvatanje dozvola osoblja za obavljanje funkcija u civilnom zrakoplovstvu, koja su sadržana u Direktivi Vijeća 91/670/EEC od 16.decembra 1991.o međusobnom prihvatanju dozvola osoblja za obavljanje funkcija u civilnom zrakoplovstvu, do donošenja pravila za primjenu EC Uredbe 216/2008, odnosno PART FCL.

Razlog izdavanja operativne naredbe

(Reason for the Issuing of Operational Directive)

Razlog za donošenje operativne naredbe je činjenica da je Bosna i Hercegovina prošla standardizaciju u oblasti safety – FCL, te činjenicu da je BHDCA usvojila EC Uredbu 216/2008, te da u Bosni i Hercegovini u trenutku donošenja ove operativne naredbe ne postoji pravani okvir za međusobno prihvatanje dozvola. Uvažavajući činjenicu da još uvijek nije stupio na snagu PART FCL, kao implementirajuće pravilo EC Uredbe 216/2008, te da je Direktiva Vijeća 91/670/EEC jedini pravni okvir koji uspostavlja pravila za prihvatanje dozvola, potrebno je uvesti pravila o međusobnom prihvatanju dozvola do momenta stupanja na snagu PART FCL.

Potpis generalnog direktora: _____

Signature of Director General

Posebni postupak produženja

Special validation requirements					
Uloga	Dozvola	Ljekarski	Starosna dob	Nalet	Testovi sposobnosti (*)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1. Komercijalni zračni prevoz u FAR 25/JAR 25 avioni (a) <i>Zapovjednik zrakoplova</i> (b) <i>Kopilot</i>	(a) ATPL-A (b) ATPL-A	(a) Ljekarsko uvjerenje klase I bez ograničenja (b) Ljekarsko uvjerenje klase I bez ograničenja	(a) 21 do 60 (b) 21 do 60	(a) 1500 sati kao zapovjednik zrakoplova na FAR 25/JAR 25 avionima (b) 1500 sati na FAR 25/JAR 25 avionima	(a) ispit letenja sa ispitom za IR u letu ili na simulatoru (b) ispit letenja sa ispitom za IR u letu ili na simulatoru
2. Komercijalni zračni prevoz u 25/JAR 25 avionima koji ne potpadaju pod FAR (a) <i>Zapovjednik zrakoplova</i> (b) <i>Kopilot</i>	(a) CPL-A (sa IR) (b) CPL-A(sa IR)	(a) Ljekarsko uvjerenje klase I bez ograničenja (b) Ljekarsko uvjerenje klase I bez ograničenja	(a) 21 do 60 (b) 21 do 60	(a) 1000 sati kao zapovjednik zrakoplova u komercijalnom zračnom prevozu nakon dobijanja IR ovlaštenja (b) 1000 sati u komercijalnom zračnom prevozu	(a) ispit letenja sa ispitom za IR u letu ili na simulatoru (b) ispit letenja sa ispitom za IR u letu ili na simulatoru

Testovi sposobnosti (*)
 — provjeriti poznavanje zahtjeva koje je propisala Država članica domaćin a koji su obuhvaćeni Aneksom 6 Čikaške konvencije na domaćem jeziku države koja vrši produženje ili na engleskom jeziku, po izboru podnosioca zahtjeva, ispit letenja sa instrumentalnim letenjem, u letu ili na simulatoru (ovi ispiti su za svaki pojedinačni slučaj detaljno opisani u koloni ispod)

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
<p>3. (a) Rad u vazduhu na avionima (bez instruktivne letačke nastave)</p>	(a) CPL-A	(a) Ljekarsko uvjerenje klase I bez ograničenja	(a) 21 do 60	(a) 700 sati kao zapovjednik na konvencionalnim avionima, sa 200 sati u vrsti rada u vazduhu za koje se traži produženje, uključujući 50 sati u ulozi za posljednjih 12 mjeseci.	(a) Provjera u letu u ulozi
<p>3. (b) Rad u vazduhu na helikopterima (bez instruktivne letačke nastave i pomorskih operacija)</p>	(b) CPL-H	(b) Ljekarsko uvjerenje klase I bez ograničenja	(b) 21 do 60	(b) 700 sati kao zapovjednik na helikopterima, sa 200 sati u vrsti rada u vazduhu za koje se traži produženje, uključujući 50 sati u ulozi za posljednjih 12 mjeseci	(b) Provjera u letu u ulozi
<p>4. Komercijalni zračni prevoz ili pomorske operacije na helikopterima (a) <i>zapovjednik zrakoplova</i></p>	(a) ATPL-H (sa IR ovlaštenjem ako se traže IFR letovi)	(a) Ljekarsko uvjerenje klase I bez ograničenja	(a) 21 do 60	(a) 1500 sati letenja kao zapovjednik u vrsti operacija za koju se traži produženje. Ako se traže IR letenje, da je stekao 500 sati naleta nakon dobijanja IR ovlaštenja	(a) ispit letenja, sa ispitom za IR, po potrebi, u letu ili na simulatoru
(b) <i>Kopilot</i>	(b) CPL-H (sa IR ovlaštenjem, ako se traže IFR letovi)	(b) Ljekarsko uvjerenje klase I bez ograničenja	(a) 21 do 60	(b) 1500 sati letenja u vezi sa vrstom operacija za koju se traži produženje. Ako se traži IR letenje, da je stekao 500 sati naleta nakon dobijanja IR ovlaštenja	(a) ispit letenja, sa ispitom za IR, po potrebi, u letu ili na simulatoru

IR = Ovlaštenje za instrumentalno letenje.

(*) Podnosiocu zahtjeva mora se dati mogućnost da u što skorijem roku izade na gorenavedenu provjeru i ispit. Pod konvencionalnim avionima podrazumijevaju se avioni koji nisu sertifikovani po JAR 25 i koji nisu ultralake letjelice.